

Omitê Mistefê

NEYNIKA DILÊ XWENAS

-dîwançeya irfanî ya
qelemşûrekî bê def û zirne-

2024

Naverok

- 1. Penaberî li ber erşê ezîm**
- 2. Bi navê Xwedayê kurdan**
- 3. Min bawerî heye bi Ellahî**
- 4. Gavek ber bi Xwedê**
- 5. Dilo hilo, nas ke Xwedayî!**
- 6. Were da em bi xurtvînî biçîne dilşoyê!**
- 7. Bi xatirê xatiran meriv diajo ser dînê gawiran**
- 8. Ji te re dibêjim dilo, tu fêm bike cendeko!**
- 9. Avekê bireşîne dilê min î tiptarî**
- 10. Ma ne eslê te ye avikeke genî?**
- 11. Ba û esman**
- 12. Zivistaneke reş e dirêj mêvan e**
- 13. Mirovo, xweliyo, xwelîsero!**
- 14. Serî şevê bihustek ber bi erşê ezîm**
- 15. Nivîsandin berteka bêdengiyê ye**
- 16. Serxwebûn ji bendeyan û bendetî ji bo Xwedê**
- 17. Duh bihurîm ji goştfireşekî û min dît ku cendek mişe ne**
- 18. Hişyariyek ji bo dilê hişmend**
- 19. Her li ku kiz e, mêşan li dorê vizeviz e dilo!**
- 21. Serpêhatiya mirovên pêşîn**
- 22. Li ser şopa dê û bavan**
- 23. Li pey şopa rênasekî**
- 24. Plana 24 saetên rojekê**
- 25. Jidil**
- 26. Li bawermendekî digirim badilhewa**
- 27. Neynika dilê xwenas**

1. Penaber im li ber erşê ezîm

Digel heval-hogiran tenê me Xwedao
û ne layiqî yektayî û tenahiya Te me!
Di nava rojê de taveke payîzî velezîyaye esmên,
bayekî hênîk bi porê min î vîzvîzî dilîze,
û ziravê Iblîsê mirûztirş qetiyaye
ku nifir û lehnetekê ji min bibihîze.

Nifir û lehnet ragihandina şerekî ye;
loma hemû lavahî û tikayan dinivîsînim li erzehala xwe,
hemû ewraqên pesendkirî derdixim ji dosyeya gunehên xwe,
ne bi kar û barên qenc, lê bi hêviya nimet û kerema Te ji bo bexşandina xwe,
ji hemû çemk û ferasetên cinabet û bêdestnimêj vedişom xwe,
bi destûra Te û bi serxwebûna wijdan û giyanê xwe
li dil û mêjiyê xwe dibim malxwe,
amade dikim xwe
ji bo penageha Te.

Ji dê-bavên kurd
li Noreşîna Bazîdê bûme
li ber çemê Miradê rabûme,
bi serpêhatiyê serbilind tevî çemê Dijleyê bûme,
ji kêleka Kerbelayê re beşdarî herka çemê Ferêt bûme,
li kendava kurd û aryayîyan noqî derya û okyanûsa Ehlê Beytê bûme,
li ser û ber pêlan ketime, heta Yemena Îmam Zeydî ji nakokiyên xwe paqij bûme,
bi tena serê xwe, bi wijdana xwe, bi şîyanên xwe, bi cendek û giyanê xwe amadebaş
bûme,
ji aliyê herî jêrîn ê xaka pîroz re hatime ber pêlika pêşîn a xasbaxçeyê penageha Te,
ne wekî Ebreheyê êrişkar ne jî wekî Ebû Rexalê noker,
lê wekî peyrewê Bazanê Sasanî sernerm û sist,
lê bi şîreta Gavanê Kurd hatime bendetîya rast û durist.
Tu bidî xatirê bedewiya Xwe ya bêqusûr!
Tu bidî xatirê mihrivaniya Xwe ya ji bo afirandîyan derîvekirî!
Tu bidî xatirê dilovaniya Xwe ya ji bo bawermendan terxankirî!
Vê gaziya ji dil û cergên sotî,
vê gaziya bi ayet-hedîsan hêvotî,
bipejirînî ji vî bendeyê gûtî.
Kesayeta wî bikî kurdçiyayê Gûtî
da ku keştîkurdên rizgarbûyî ji tofanan
ser rawestin û biêwirin bi amînen gotî.
Amîn, amîn, amîn...

25.09.2023; 15:13
Buxaresta Romanyayê

2. Bi navê Xwedayê kurdan

Bi navê Xwedayê kurdan;
ew Xwedayê ku rêza kirine ziman,
ji nava ewqas zimanan yek jî daye kurdan
û hemû zimanên ruhberan hêja kirine li ber dilên wan!

Bi navê Xwedayê kurdan Ê ku dizane hemû zimanan
û bi hemû zimanên afirandiyên dibihîze niyaz û gaziyan;
ew Xwedayê ku daye kurdan jî zar û wijdan,
-ew kurdên ku li ber xwe dikevin ji dil û can
gava dara zimanekî hişk dibê bêxudan
yan jî mêweyên wê dibin ziyar-

Bi navê Xwedayê kurdan;
ew Xwedayê ku daxistiye Tewrat ibranîkî,
hinartiye Incîl aramîkî
û ji qatê heftan ê esmanan
daxistiye Quran
bi zaravayê erebên mekî.
Ew Xwedayê ku Gavanê Kurd kiriye şahidê bûyerê
-wekî ku vegotiye pirtûkên hedîs, mexazî û siyerê-
û îslama zelal veguhastiye zimanê kurdên berê
piştî kutabûna wehyê û serdema li malê vegeerê.

Bi navê Xwedayê kurdan;
ew Xwedayê ku çiyayên Ehlê Beytê çikilandine deşta Îregî,
Ebû Muslimê Xoresanî dagerandiye mîrê malbata pêxemberekî
û serên emewîyan hilfirandine bi gîrnijîna şêr û şîrqîna şûrên kurdekî
dema ku wan serê Îmam Hisêynî, şepalê ehlê bihiştê veguhastiye gogekî
û pê lîstiyê ji Kerbelayê heta Şamê, gef li şoreşgeran xwarine bi sitemên kotekî.
Îcar gava ebasiyên serkeftî serxweş bûne bi milkê cîhanê,
bi nankorî ji holê rakiriyê mîr Ebû Mislimê Xoresanê
û zêrandiyê Ehlê Beytê bi kuştin û renca zindanê,
Xwedê rakiriyê ser serên wan koleyên hov û koviyên Moxolistanê
-ew koleyên ku ketine bin pêşên carîyan û gihiştine milk, dik û eywanê
rê vekirine ji bo Hola-gûyî, heta ku artêşeke xwîn-xwar ajotiyê ser hukumranê-
serê siltanê paşîn ê ebasiyan henciqandiye bêpîrs di bin simên hespan de li garanê.
Aha bi navê wî Xwedayê kurdan û xudanê Kurdistanê;
Ê ku tola Ebû Mislimî û bermekiyên kurd nehişt axiriya dewranê.

Bi navê Xwedayê kurdan;
ew Xwedayê ku xaçperest û tatar ref bi ref şandin ser serê umeta misilman
-ew umeta ku nikaribû şûr û rîman rake piştî rêxistina artêşên koleyan-;
Silhedîne Eyûbî ji deşta Aranê daxiste meydanên wê cenga kokqîran,

Quds rizgar kir geh bi şer û pevçûnan geh bi stratejî û planan,
Kurdistan vala kir ji xasmêr, xweşmêr û ciwanmêran
û berê wan da mirin û kuştinan
ew mîna berxên nêr ajotin kêran
da ku alaya misilmanan
li erdê nemîne bêxudan
wê kêliya ku xelîfeyî şahî dikir bi jin û cariyên.
Aha bi navê wî Xwedayê kurdan
ku ev rûmet neda qureşîyan,
lê bexişande kurdan.

Bi navê Xwedayê kurdan;
ew Xwedayê ku hemû xaçperestên cîhanê kişkişandin ser Dewletî Alî Osman,
tevahiya umetê para xwe ji talanê hildan û kesî zirnîqek layiq nedît ji bo kurdan;
dema ku xelîfetî hilweşand bènesebên jontirk bi piştgiriya Yekîtiya Neteweyan,
tenê kurdan nepejirand bènâmûsiya dînî, li pergala îslamî bû xwedî, sexbêr û sermiyan,
her çiqas sezayê wê biryarê bû mehrûmiyeteke domdar a sed salî, tijî neheqî û bédadiyan,
dîsan jî wan li gorî dîroka xwe şerm dikir ji bav û kalan
ku pesend bikin desthilatdariya bènîmêjan li ser dîndaran,
bi vî awayî wan mafê xelîfetiye derbas kir xaneya kurdan
û ji bo wê dozê mezaxtin gelek berdêlên giran.
Aha bi navê wî Xwedayê kurdan,
ew Xwedayê ku bi ser navê Wî şer dikir Şêx Seîdê Pîran;
ew Xwedayê niqutande dilê Seyid Rizayî ku baca kurdan
daynene rex vêrgiya beraxxane, meyxane û kerxaneyan.

25.09.2023; 22:56
Buxaresta Romanyayê

3. Min bawerî heye bi Ellahî

Dê û bavên min hînî min kir bê ka kî ye Xwedê;
piştî ez bi xwe lê geriyam bêyî bav û dê,
heta ku min Ew nas kir li ser rûpelekî ebcedê.
Nivîsandina erebî ya navê Wî
bi min sosret dihat wan çaxan
û rasteçep dihat xwendin kalamê ereban:
xêzeke çikeçik hebû ku navê wê elif bû;
hêmayeke mîna maran berveçep diçû
û wekî Ellah dihat xwendin li pey hevdu
li gorî Mele Ferzendeşî mamoste.

Dema ku destê min dar girt
û berîka min pere dîtî,
ez li çolistanên ereban geriyam
ketim pey nav û nîşanên Ellahî.

Va ye serencama lêgerîna temenekî dirêj:
"Pa û pesn ji bo zatê zilcelal ê Ellah in,
pesindar nikarin bi heqî pesna Wî bidin,
nikarin nimetên wî bijmêrin jimaryar;
nikarin heqê Wî bidin pale û xebatkar.
Nikarin Wî fehm bikin fehma, jîr û zana;
nagihêjin binê behra zanîne avjenên tewana.
Sînorek tuneye ji nîşan û wesfên Wî re,
Nasandina Wî bi wesfekê ne layiq e ji Wî re.
Ê ku bi wesfekê hate nasandin,
divê temenê wî yê diyarkirî jî hebe;
lê nîşaneyên berbiçav û temenê diyarkirî
ji bo Xwedayê ezel û ebedê durist nabin.
Wî bi hêza Xwe her tişt afirandiye ji tunebûnê,
bi bayê rehmetê zinar û çiya çikilandine li zevîne."

26.09.2023; 21:27
Buxaresta Romanyayê

4. Gavek ber bi Xwedê

"Cîhan gulek e, bêhn bike û bide hevalê xwe"
digot pêşiyên me, -rehmet li gorên wan be-
ku wan mor li binê kaxeza gotinê xist û çûn;
bê minet û şermezari Newroza kar û xebatê hiştin û çûn,
ne keyd û gildîn pejirandin bîzê wan ê nuwaze
ne sitem û gendelî êwirandin wijdana wan a pakîze
ne bênamûsî û bêxîretî mîrate hiştin dîroka wan a duşîze.
Çûn ku çûn... û sed dua û rehmet li pey xistin û bêveger çûn.

Gelo me Xwedê ji bîr kir, loma reben in;
li çolên Sînayê ev çendî çend sal in
ku bêser, bêserwer û bêserwerî digerin?
Dilo, ka were, em ji vê belengaziyê vegerin
û îro gavekê ber bi Xwedayê gerdûnê ve herin.
Ji ber ku destpêka gava rast dîn e;
ango ew deynê Xwedê ye
ku sipasiyeke devkî ye.
Bizanibe dilo, destpêka dîn naskirina Xwedê ye
naskirina rast jî bi pesendkirina Wî dest pê dike.
Ji bo pesendkirinê zanîn û nasîn pêwist in;
Gava zanîn û naskirinê li hev kir, yekîtî çêdibe;
Tu jî morê li binê vê lihevkerinê xe
û bibêje ku Xwedê yek û yekta ye.
Madem ku Ew yekane ye,
wisane şîrîkatiya heval û hogiran bihane ye;

lewre bi dilekî zindî soz bidin gelî dostan,
bi bihaneyan nexapin û çênekin wesfan.
Heke te ji zimên tişteke fêmkiribe,
navdêr û rengdêr naşibihin hev;
gava te tişteke şibihande tişteke din,
ew tu carî nabin mînanî hev.
Lewre Xwedê neşibihîne tiştan;
piştire venegere û neke dewsa Wî van tiştan.
Wekî mînak, gava te got: *"Elî mîna şêrekî ye."*,
di rastiyê de ne Elî vedigere şêrekî
ne jî şêr dikeve dilqê Eliyekî.
Wisan e wesf û rengdêr
nakevin şûna nav û navdêran;
wekî ku nav û navdêr
ne dişibihin reng û dirûvan
ne jî hev reng û hev pêşe ne digel hevalnavan.

Ax dîlo ev rastiya han
mirovî derdixê zozanên berbiharan,
digihîne nava zevînan gul û sosînan deşt-beyaran,
û li nava bêhneke xwezayî mest û gêj dike;
di gawekê de, di girtin vekirina çavan de
derd û kulên vê cîhana xortxapîn û xurtxapîn
ji bîra mirovî dişo, diavêje wêne û dîmenên derewîn,
herî û ciqnaqa mirovî li ber tava xwezanîne ziwa dike.
Lê ev sermestî û serxweşiya han pir nakudîne,
êdî dora sivikbayekî bêhîneker, canbexş û dilhebîn e;
ji bêhnvedana guherîne re çavan diqirpîne
û mirovî ji serxweşiya nezaniyê vedicîniqîne:
*"Hişyar be mirovo, rîşeya navê te <mirin> e;
perperok difirin, êdî ew kurmikên gava han mirine."*

28.09.2023; 22:43
Buxaresta Romanyayê

5. Dilo hilo, nas ke Xwedayî!

Lo birîndarê birînkûr, çima kûr dinalî?
Ev çi qîrçîn û girmegirma lehiyan e,
ev çi berf û belekî ne ku dihelin,
û qirş-qeselê zivistaneke dirêj
kaşî gelî û newalan dîkin?
Çi hatiye serê te şîpê zelal,
çima hinavên te şêlî bûne delal
bi herîrêtk û ciqnaqa derbiharê
û perça te bi çi datîne

ku navê dermanê wê
binivîsim li pêrista debarê?

Lo dilo bihêle ax û dax û keserê,
rabe ber neynika ava raman û hinavan
bixemile, bade biskan û bihûne kezîyan!
Lê bizanibe ku wesfa Xwedê nayê dayîn;
ji ber ku her wesf û rengdêrek
berawirdkirinê pêwist dike;
îcar ji bo berawirdkirinê jî
manend û hevtayek divê.
Haşa heke manend û hevtayê Xwedê hebe,
wisan e du xwedawend hene di rastiyê de,
heke xwedawendek û manendek hebin,
haşa divê xwedawend hatibe duparkirin.
Kê xwedatîyê parparî bike,
nezan e û Xwedê nas nake.
Kesê ku Xwedê nas nake,
Wî destnîşan dike bi destan
û Xwedê li wan bişkêne destan
ku haşa cihekê jê re diyar dike li tûşekê
û piştire Wî dijmêre li gorî cih û tûşan.
Nebêje dilo, nebêje ku Xwedê li ku ye?
Nebêje hişo, nebêje ku Xwedê li ser û bin çî ye?
Haşa ku haşa, Xwedê tenê li derekê be û deverên din nebîne;
haşa ku haşa, Xwedê li ser cihekê be û binê nebîne,
yan jî li bin tiştê be û li ser çî diqewime nebîne.

Heke te fehm nekiribe mijar,
divê ji te re vebêjim çîroka ciwanekî
da ku bizanibî çiqasî mayî sist û hejar:
Seyda dibêje feqîyan, *<her yek kêr û mirîşkekê hilde
bila kesek here, wê ser jê bike li cihê herî xewle û talde;
kê veşartî ser jê kir mirîşk jê re,
û kê gurra min nekir, dê heqê mirîşkê bide.>*
Gişt diçine cihên herî xewle û nenas û veşartî
her kesek mirîşka xwe ser jê dike wekî vegotî;
lê yek ji wan kêra xwe hildide û tê,
digel mirîşka serjênekirî digirî û tê.
Seyda dibêje *<her hal te cihekê xewle peyda nekir,
loma digiriyî ku mirîşk ser jê nekir, merc winda kir>.*
<Na, ez benî> dibêje feqî *<min teze fehm kir:
Mebest ne serjêkirina mirîşkan e li şûnên veşartî
lê armanc ew e bê ka kê fehm kiriye dersa eqîdeyê
bawer kiriye bi Xwedê li gorî wê çarçoveyê.
Xwedê yek û yekta ye, cih û war jê re ne pêwist in;
ewên ku Xwedê bi tûş û aliyan nîşan didin mêjîsist in.
Xwedê hebû, dê hebe û çênebûye piştî afirandinekê;
ne jî berî qe tunebûye digel tu tiştî
û piştire çêbûye bi afirandinekê.
Ew digel her tiştî ye,
bêyî ku were berawirdkirin bi hevtayan;*

*Ew ji her tiştî cuda ye,
bêyî ku veqete û bi navberekê dûr be ji wan.
Kirde Ew e, ne bi liv û tevgeran;
biker Ew e, ne bi amraz û pergalan.
Dîtî û bîna ye Ew, her afirandiyî dibîne
bêyî ku afirandiyek wî temaşe bike û bibîne;
yekta û yekgirtî ye Ew, ji tu tiştî cuda namîne;
her wiha şûn û warekî ku lê biêwire û rasewte tuneye,
tunebûna şûnwaran ji bo Wî ne pêwist û kêmasî ye,
ji ber ku her tişt mihtacê Wî ye û ew ne mihtacê kesî ye.>*

29.09.2023; 23:14
Buxaresta Romanyayê

6. Were da em bi vînxurtî biçine dilşoyê!

Hingî ku cîhan ava ye, kêşa hilmê bêmifa ye;
lê derdê dilan giran, rewşa evîndaran bela ye.
Hingî ku dilciwan im, fîkefîka min e bi amadebaşî
û min dil heye birêsim helbestan bi dilperoşî,
lê dem û derfet bihaneyan diajon pêşiya min bi qelaşî.
Carinan dibêjin dirêj nebûne keziyên pexşanê
nûgihan e ew, biskên wê nehatine ber badanê.
Carinan jî dibêjin gava gulî hatin ber hûnanê
û çav û çavkaniyên pexşanê bêne ber kildanê,
aha wê hingê dest biavêje qelema helbestê,
dax û derdên xwe daxîne ji darbestê,
zindî bike dilên mirî bi hest û bestê,
geh palê bide ser aliyê rastê
û dîrokê vegeerîne çîroka kilmeşkê,
geh wergere ser aliyê çepê
û bistrê şalûlkî strana "hebreşkê".

Dilo, hingî ku cîhan cîhan e,
dewran diçelqin ji bo mirazên qurçimî re;
hingî ku govend û zemawend hene,
hêvî jî heye bi ser rikê xêrnexwazên zerhimî re.
Wisan e, were; da em bi vînxurtî biçine dilşoyê,
hiş û hinavan paqij bikin bi vê endamşoyê:
"Gava Xwedê dest bi afirandinê kir,
Wî mîna me bendeyên nivîşkan hizir nekir
bê ka çawan dest pê bike û durist bike,
bigihêjîne encamekê û bibêje ev çak e.
Wî got: <Bibe!>, demildest bû, kuta bû û çû;
Pêwist nedikir ku bihizire bi ramanên kûr
yan jî çend nimûneyan bibîne

*û çend caran jî biceribîne;
her wiha pêwîst nedikir ku liv û tevgerekê nîşan bide,
yan jî bi Zatê Xwe bişêwire bê ka gotina Wî dibe-nabe.
Ev e hikmeta <kunfeyekûn>ê, hişyar be.”*

Dilo, hilo! Hingî ku cîhan cîhan e,
geh lêkend û gemarî ne geh aramî û zelalî ne!
Wisane, were, da em bi vînxurtî biçine dilşoyê;
hiş û hinavan paqij bikin bi vê endamşoyê.

30.09.2023; 17:12
Buxaresta Romanyayê

7. Bi xatirê xatiran meriv diajo ser dîne gawiran

Bayê tund ê derpayîzê
teze daniye gêziya destê xwe yê çepê,
pûş-pelaş û qirş-qesel tepisandine çal-kortalan,
teze bangî şilî û şilopeyê kiriye
da ku erdê ziwa biguhêzin lîl û heriyê;
ji ber ku destê zivistanê li bin jêçena wê ye,
hûr dipokine li ser hûrgiliyan û kûr diponije
bê ka bi çi temtêlê derkeve pêşberî merivan,
ew merivên ku li bakurê tewereya cîhanê dijîn
wekî ku ji germahiya aranê reviyane hênika hiya zozanê.

*“Ez ji zivistanê hez dikim;
ji ber ku hemû reşahî û qirêjiyan vedişêre.”
digot hevlekî dema ku em xort bûn;
min jî bersiv didayê wan çaxan: “Lê ez
hez dikim ji biharê dema ku berf dihele;
reşahî û gildîn dixuyin, av bi dizîka ditele,
dijwarî dirize, şûnê ji hêsaniyê re dihêle
û dîza kelepaxeyê li pêş malê dikele:
hûr û pizûr
para xezûr.”*

Piştî em her du bi hev re dikenyan
û kenê min kenê serkeftinê bû.

Ew rojên temenekî bihurîn û çûn;
serçokên wî hevalî jî qetiyên li ser rîya intizarê,
mehdî nehat, rişiyên girt devhuçikên wî
lêvên xwe lê xwar kirin çarixên wî,
bû akinciyê taxa gawestiyên
û cînarê bazirganên gamirî.
Ez ê vê payîzê jî zeviya bîranînan şov bikim;

to vê payîzeyê çarparsî bireşînim ji biharê re
digel cotyarên ji hoza gajîran
bi ser xatirê wî hevalî
ku hevîrê ciwaniya min distra
bi bîranîna Xwedê
hema hema her gavê.
Ji ber ku ramanêke min hebû
û wî pirî caran guh nedidayê
yan jî bi tinazeyan bersiv didayê
dema ku min bigota:
*"Mehdî nayê, divê hezkirî biçinê pêxwas;
riya hatina wî paqij bikin ji pîj û keleman,
warê niştina wî ewle bikin bi şûr û qeleman
û dîmena wî fireh bikin bi perwerdekirina aliman."*

Dilo were, em derkevin ji alema miriyan
ji bîr bikin kefen, mirîşo, lepik û lûfikan
bi yekdevî bibêjin: *"Rehmetî jî wisan digot
heta ku bi du qalib sabûnan çû û êdî nehat."*
Were, em bînin bîra xwe afirandinê:
*"Gava Xwedê dem diyar kirin ji bo heyberan,
di navbera nakokiyên de saz kir ahengek;
ji her tiştî re têkuz kir mebest û armancek,
ji her afirandiyê berbiçav re raxist sihek,
berî ku pêk were zanibû encama hemû karan,
derz kiribû bê ka çi ne sînorên wan,
beled bû bê ka kengê ne dawiyên wan,
şareza bû bi pêwendî û berateyên wan,
û di tevahiya van rewşan de Xwedê
pisporê her tevger û bêtevgeriyê bû.
Piştî dest pê kir afirandina esmên digel valahî û qulikan
zemîn û dever hatin raxistin û çikliandin mîna maketêkê
riyên hewayê hatin pevixistin mîna xeta şemendiferekê."*

Dilo, tu ne miriyek î
ku defşeyekî sorgulan biavêjime ser kefenê te;
bi wan gulên xwîngevez rêzê bigirim li riya te
û cangoriya te ya dî riya av û axê, war û taxê de.
Dilo, nezanî biyanî ye li ser erdê suhbetê
ew biyaniyê ku ji bo terş û talanê tê,
ew biyaniyê ku bi bihane, gef û êrişan tê,
ew biyaniyê ku bi ser warên bêxwedî de tê.
Dilo warê me gotebêj û şîret e,
sînorê gundê me digihêje bajarokê amadekariyê
ew bajarokê ku devî devî bajarê zanistê dibe,
ew bajarê ku li kujiyekî welatê dostaniyê
li ber ava duristiyê û li ser axa baweriyê ava dibe.
Dilo, nezanî di tarîbaneke tenahiyê de tê
gava bi qûn rûnişt, hînî çarlepîkan jî dibe,
av û axê pêpest dike û dixijike dijmintiyê,
her carê li qantireke bihaneyan siwar dibe
û hespekî şeran jî li pey xwe destkêş dike,

rojê newaleke kewşenê zanînê desteser dike,
şevê çiyayekî kewşenê hînbûnê tarûmar dike,
di nava şev û rojekê de
fend û fêlên dîwanî û ramyarî dihûne li qefa paşilên tengijî,
qeyd û qoçanan dide nivîsandin li ser hesabê devên gîrnijî.
Hilo dilo, tu ne zarokê duh î ku teze ji hingilê wijdanê şîr dimijî!
Hilo dilo, bide xatirê Xwedê!
Bide pey xatirê xatirxwazan
û hespê min biajo ser dînê gawiran.

02.10.2023; 21:02
Buxaresta Romanyayê

8. Ji te re dibêjim dilo, tu fêm bike cendeko!

Tê bîra te dilo, heyamên xortaniyê
dema ku te werdigerandin bi çavên jîr
rûpelên hedîs û sîretê
û yekê vedigot vegera ji şerekî:
*"Şerê mêmêranî yê biçûk qediya,
niha em ê dest bi şerê mezin bikin!"*
digot Pêxember eleyhiselamî
û hevrêyan dipirsî bê *"ka kîjan e
ew şerê mezin ê piştî pevçûna çekdarî?"*
Cenabê wî bersiv dîda:
"Ew jî şerê digel nefsê ye."?

Belê dilo, her kes û tişt beşdarê vî şerê mezin e;
her kes û tişt dikare vegere dijminekî kêmfirsend
dagir bike wijdana te,
jehrdadayî bike aramiya te
birîndar bike kenê lêvên te,
vexîne ser xaka pak termê te
wekî ku Hindê dicût û diavêt dilê Hemzeyî.
Ma Xwedê ferman nedabû berî hezar û çarsed salî:
"Jin, zarok û malên we dijminên we ne."?
Te bi çav û guhên serê xwe dît, ne wisan e?
Hejmara dijminan gelek e, ne wisan e?
Her wisan qedrê şehregê bizanibe,
gava şûrekî tûj ew hilfirand,
êdî tu jî ne pêwist î.
Her wisan qedrê eniyê bigire,
çawan ku domdomek dikare
wê vepelişîne erdê sar
û jena te rawestîne bêveger.

Dilo, were hevsengê feramûş neke
û nebêje *"Seriyo tu ji piyan ra gorî bî!"*
Ji ber ku serî li lûtkeya endaman biqîmet e;
roja zorê, her kes giyanê xwe hildide û direve,
paniyên pêxas xar dike bi qamçiyên tirsê,
bi lingên bizdiyayî hespan orxe dike û dide çargaviyan,
û çî tê serê piyan, -ne ku ji te dipirsîn-, lê pirs dîkin ji seriyan.

Dilo, gava kêfxweş dibî, radimûsînê gurçikan
û dibêjî *"gurçika te bixwim"* ji kerban;
gava wêrekiya yekî diecibînî,
dibêjî *"filankes heft gurçik e"*
û xweziya xwe bi wî kesî tînî.
Belê dilo, jiyân di te dest pê dike
û bi te diqede li vê jîngeha derewîn;
lê bizanibe ku tu jî bi endamên din biqîmet î.

04.10.2023; 15:38
Buxaresta Romanyayê

9. Avekê bireşîne dilê min î tiptarî

Kevirê bêriya bavê min li Noreşînê ma;
li wê hewşa me ya bi ser Aryaradê de vedibû;
Kalekela berx û miyên qer û qerbelek
sor, sorkew, sorbelek, hêşînkew û sîs
beş, kel, kol, vij, kurr, kerr, hêrrik û hemdanî
êdî nayên guhên min ên ji welêt dûrketî.
Mikemika kar û bizinên reş, hemis, çal û kever
êdî nagihêjin guhên min ên ji keriyên suhhatî.
Vîçevîça cûcîkên dûvmeqeskan li hêlînên arîkê gomê,
hîrehîr û şêyeşeya hesp, mehîn û caniyên li ser afirana girêdayî,
bûrebûr û oreora ga, çêlek û golikên li aliyekî tewleyê radayî,
çîveçîva cûcîkên li dora mirîşk û elokan raweşiyayî,
keleşêrên ji melayên fermî hişyartir û berî wan bangdayî,
seg, dêlik û tûleyên bi xîreta parastinê li dorhêlê çivdayî,
dê û bavên min ên temenpûçkirî û niha mîna du cînanan paldayî
gişt li wir man bêyî ku gazî min bikin û bipirsîn *"lawo tu li ku mayî"*.

Niha li biyanistanekê me û mirovê bêgane kor e;
erê, jiyân demên mayîn ên kendalê mirinê ji jiyê wî dibire
û ev kendal rojekê dê hilweşe, bi erdê re rast be, wî bihere û here.
Gava mirov vê encam û serniviştê bi bîr tîne, rûçik lê diguhere
û difikire ku mîna bizineke gurî ya li ber qefa zindarekî bêsexbêr e;
heke baran lê bike, serma dike û diqefile mîna barçêrmekeke şevê,
heke li ber tavê bimîne, xwir li aliyekî û jan li aliyekî wê didine revê.

Lewre kesereke kûr radihêlim û hilmê berdidim dora xwe;
bi serad û bêjîngan vedibijêrim îsal, par, pêrar û betirpêrara xwe.
Lewre gidgidîkeke kor, kereke topal û nogineke taşirxanî tèn bîra min;
nahêlim bitewişe li ser mehîna beredayî bozê dêlhinekîrî bi xeyalên min.

Tî me li vê biyanistanê, avekê bireşîne dilê min î derdomerdo;
cerdeyên iblîs û dehhezaran biqewêre ji hêşiya min hey Xwedao!
Wekî ku jineke binamûs çarika xwe diavêje ber simên hespê mêrxasekî,
şerê heft eşîran dibire, nahêle ku camêrek jî tendurist here û nivîşkan vegere,
aha wisan lavahiyan li Te dikim, wisan hêviyan ji mihribaniya Te dikim Xwedao!
Vî şerê li hundirê min rawestîne ku çendî çend endam hingaftine bêsilaviyê;
dikim û nakim kesek li avê nagere mîna margîseya hevalbend digel Brahîmî.
Tenê me, li biyanistanekê me û li ava jiyanê digirim mîna Gilgamişê sumerî;
çawa ku mêrxas naxwaze bisk û zilfên jinan xuya bin, berveba bin, pê gunehkar bin,
aha wisan ji Te daxwaz e, min bi ezmûnên diwartir hilnekişînî lûtkeyan bi tengenefesî
û avekê bireşînî dilê min î tiptarî ji ber nezaniyan û xamiyan çira damirandine bi teresî!

09.10.2023; 20:19
Buxaresta Romanyayê

10. Ma ne eslê te ye avikeke genî?

Îro rojemerga kî ye gelo,
li dora kîjan gorê zincîrqol girtiye paşmayîyan
û filan jin çima bi kezebşewatî dilorîne wawîlokan?

Dilo, li raserî goristana xwe raweste,
li mirî û zindiyên xwe temaşe ke
û bibêje xwe: *"Delîl û dêran li halê min
ku ji pêşeroja xwe ya li ber hatinê re
tu tişteke neda ser hev min!"*

Berêvar e, tav daketiye bejna duwanzde rîman;
hawarek dizirînge li nava xilxileyê mirovan,
sawtehrî û sûtalên kolanan wînda kiriye kêşeya jiyanê,
û loma çik sekinîne li benda nêçîreke tirsonek.
Min jî xwe telandiye û riya vegera te dipê m dilo;
gelo tu dê îşev bibî hevrêyê min î hevraman
yan tu dê bikevî qayîşkêşaneke durûyan?
Were, da ku avekê bireşînim
li nîveka te ya qilqilok û pirtpirtok;
ji wê ava ku pêl bi pêl radibe mîna duaya sofîyekî
ji wê ava ku hildikeve, dadikeve, hilm-gilm û kef bi ser dikeve
mîna hûfehûf û agirê devê ejdehayekî
ji wê ava ku siwar dibe li pişt xurtebayekî
bi lez û lerzîn, bi qîj û halan dizivire

û digihêje sînorê xwe yî diyarkirî.
Te bihîst ku "ba" yan te got ku "ba"?
De ka dîsan bibêje "ba"?
Îcar çito ba, kîjan ba?
Bayê ku radike qiyametê û seza dike xiyametê
yan ew bayê ku hewa bi ser re dixijike û av ji bin re difistiqe?
Ma tu jî bi av û bayekî najiyî;
ma ne av e xwîn,
ma ne ba ye pîfa giyanî,
ma ne eslê te ye avikeke genî?

Dilo, were avekê bireşînim rûçikê te yê sorgevez
ji jen û jan û jiyana teqlomeqlo!
Were, Ehmedekî vegeşînim xaniyên Pinaşkiyan ên Bazîda Jorîn,
Ehmedekî bixulxulîne li Birca Belek û peravên Cizîra Botan,
bila Baba Tahir rût û uryan bimîne li Luristanê bi cizbeyan
û em hev nas bikin bêyî wasiteya şêx, derwêş û micawirkan.
Ma ne hev naskirinek e pêwendiya Xwedê û bendeyî
ma ne nivê Xwedênasiyê ye naskirina xwe bendeyî?

14.10.2023; 22:09
Buxaresta Romanyayê

11. Ba û esman

Hêza Xwedê tîne bîra mirovî ba,
hedîsa ku dibêje "qiyametê radike ba"
û gotina gelêrî ya ku heman wate dida:
"dinyayê şên jî dike xera jî dike ba".

Gava em zarok bûn,
mezinan nav didan ser cureyên bayî;
bayê qibleyê, bayê jêrîn û jorîn hebûn,
bayê benderan, bayê kurr û bayê dewqelîn hebûn.
Her bayek bi taybetmendiyekê dihate vegotin;
bayê stewr bê bar û berhem bû, çêre hişk dikir û diçû,
bi kêrî hejandin, li hev birin-anînê dihat, bi ziyane diçû
ba hebûn ku mîna mizgînan beşeve dihatin,
ba hebûn tov direşandin, çêre geşeve dihatin,
çi bayên sext û dijwar hebûn hey lo lo
ji deverên dûr, dereke û nediyar dihatin.

Gava Xwedê ferman dide bayekî,
av çiqasî kûr û pêldar be jî,
nikare wî bayî hembêz bike
û lewre pêlên zeryayê

hildikevin û dadikevin mîna hêlanekan
ku me digote vê rewşê
"hilgêr-dagêra lempereyan" bi hişê zarokan;
tu dibêjî qey meşkek tê kiyandin,
aha wisan dihejîjin pêlên li hev siwarbûyî,
tu dibêjî qey zerya nexweş e û gamêşkî vedireşe,
aha wisan kef û gilêz bi dêv dikevin
û ew kefa bi ser avê ketî jî
dişibihe rûnê nivîşkî yê parzûnnekirî.

Ba ne tenê serwerê erd û avê ye,
ê ku li esmên hukim dike jî dîsan ba ye
û dewsên ewran diguherîne mîna kevirên kişikê
yan jî wan kom dike, li hev badide û diguvêşe bi barijekê.

Gelo dizanî
ku Xwedayê pak ba çiqasî bilind kiriye,
bi aliyê hewayê de şiqitandiye
û ber bi valahiya berifireh ve xijikandiye;
ji wê tevgerê heft esman afirandine:
esmanê jêrîn wekî pêleke pêşîgir çêkiriye
da ku ew şeş qatên jorîn nerijîn xwarê
û qatê rajorîn jî kiriye banekî xweragir
da ku ew şeş qatên jêrîn werin parastin?
Gava çavên xwe dikutî esmanê bêstûn,
ba û firk dikevin bazinê stûyê te;
ew esmanên stûr û bilind bê palpişt in
û bêyî bizmaran li ser hev radiwestin.
Ka li xemla esmên binihêre carekê;
stêr wekî gewheran diçirûsin
û ronahiyê didin cîhan û gerdûnê!
Ka bi roj li zikê esmên mêze ke carekê,
çavên te bi tîrêja tavê westiyan, ne wisan?
Ka bi şev li dilê esmên temaşeke carekê,
çirayeke çiqasî xurt vêdikeve ne wisan?
Ka carekê jî fezayê bişopîne bi dûrbîneke hûrbijar;
çend gerestêrk dizivirin û li hev nakevin,
esman mîna ewran dikişe valahiyê,
her tişt pîvandî, hilsengandî û bêqusûr.

Hêjayî gotinê ye ku ba derfetê nade ramanê:
yan hişyar dike ji xewê, yan jî mirovî dike tasewasa zindîmanê;
lê tu xwe biavêje ber qefeke talde û wergire çêja jîyanê,
li bin esmanê bêstûn bi tenahiya xwe bihese, seh ke wijdanê.

19.10.2023; 22:40
Buxaresta Romanyayê

12. Zivistaneke reş a dirêj mêvan e

Va ye payîz jî nivî bûye;
teperêpa piyên zivistanekê ye ji dûr ve
û riya zivistanê jî nivî bûye wisan e
bi hesabê bîrkariyeke reşekurmancî.
Ev ê bibe zivistana min a duyem li biyanistanekê;
diyar e ku ez ê li ber sobeyên me yên kevneşopî rûnenim,
qilpeqilpa kela misîn û gumguman dê neyê guhên min,
hizir û ramanên gelêrî dê negerin li dîwanxaneya bîranînên min
û çaygerêk dê qehweyê negerîne li galegaleke bi rengê kurmancî,
-ew çaygerê ku berî çend salan misîngîrek bû li ber destşoka bavê min-

Zivistanan, bi taybetî jî zivistanên biyanistanan
bîranîn mîna singoyekî bi jehrkuje avdayî li sîngê mirovî diçikilin,
derd û kulên bi salên dirêj daçikandî ji binçirkê ve radikin,
bi vî awayî mirov dikare pêşayîka xwe bigire ji mafnasiyê
bêyî ku terkedinya bibe û li çol û çiyayan bikeve.

Niha zivistan
bi xinizî û çavnebarî digere li çiyayên welatê min,
berf, pûg, şape û bablîsokên xwe amade dike;
geh plana berfeke giran dikêşe nava mij û moranê,
geh plana seqemeke tîr ditepisîne esmanê çiksayî,
lê belê gelê min ê bi gotinên pêşiyar pijiyayî çavnas û şareza ye
û dê neşewire bi çiyayên xwe yên ridansîpî û newalên xwe yên kûr
berî ku destûrê bide mêvaniya zivistanê û pertalên wê yên qerqaş.

Îcar li vê biyanistanê û li vê bervezivistanê
bi çavê sofîyekî berzebûyî li esmanê berz dinihêrim;
esman li esmanan vedibin û berek li berekan
û firîşteyên curecureyî niştecih in li wan deveran:
hinek hertim vepelişîne sujdeyê û serên xwe ranakin ji bo rukûyê,
hinek hertim bi rukûyê rawestiyane û xwe rast nakin ji bo qiyamê,
hinek hertim rêza û rêzgirtî sekinîne, xwe tev nadin, nalivin û naleqin
û hinek jî hertim zikr û duayan dinehwirînin û ji vê xebatê nawestin.
Yekcar xewa çavan peyda nabe li wan heyberên letîf û şefaf,
yekcar şaşî û tasewasê nizanin wekî ku bêbiryarî dikeve mêjiyan,
yekcar nas nakin westana cendekan wekî ku sistî û bêzarî dikeve laşan,
yekcar nizanin çî ye jîbîrkirin wekî ku nexweşîna alzheimerê dibijine hişan.
Hinek ji wan zêrevanên wehya îlahî ne;
axaftinan radigihînin pêxemberên her serdemê bi her zimanî
û radibin bi ferman û biryarên îlahî ji bo her dem û zemanî.
Hinek ji wan parêzerên bendeyên Xwedê ne,
û hinek ji wan dergevanê bihiştên Xwedê ne.
Li zevînen rajêrîn çikilîne piyên hinekan,
esmanên rajorîn qelaştîye stûyên wan,
ji tixûbên heyî derketîye qewareya laşên wan,
bi ragirtina erşê ezîm guncayî ye kulangên wan,
bi nihêrtineke şikestî li hafa Xwedê rawestiyane,

cil û bergên wan basik in û wan basik li xwe pêçane,
di navbera wan û heyberên din de navberrên izet û mezinahiyê jenandî ne,
di navbera wan û heyberên din de perdeyên hêz û qudretê daliqandî ne.
Teswîr û teşeyan naguncînin Perwerdegarê xwe bi hizir û xeyalan ew
ji bo wî Perwerdegarî şayan nabînin hêma, nav û nîşanên afirandiyan ew
ji bo wî Perwerdegarî şûn û dewsekê diyar nakin ew
ji bo wî Perwerdegarî bergind û hevtayekî çênakin ew
û wî Perwerdegarî bi dest û pêçiyar nîşan nadin lew.

Piştire çavên xwe dadixînim aliyê mirovan,
mal, tax, gund, bajar, paytext û welatên wan;
lê belê êdî ranake bîzê min gotin, liv, deng û rengan,
mixabin êdî nikarim mêze bikim li rûyê zarokekî,
êdî qet nikarim serwext û sergihayî bikim wî
bi pirseke şepirze û bêwate derkevîm pêşberî wî,
û bibijimê *"tu çima ji perwerdehiya kurdî bêpar mayî?"*.
Loma jî, hema dikim ku vereşim bi berfeke çîlsipî li ser giştan,
bi sur û seqemekê bicemidînim hemû tevger û dîmenan,
rawestînim bi sermaya zivistanê dêlindêz û pîrozbahiyar
û raxînim ber dadweriya esmên hemû gendelî û riswatiyan
da fêr bike her zarokê kurd pend û axaftinên bav û kalan,
da fêr bibe tevger û hevahengiya ins, cin û milyaketan,
da bişê şirove bike armanca vê hebûnê,
da bivê debara xwe bike ji bo werza zivistanê,
da bipê kar û dadweriyê seba roja hesabdanê.

22.10.2023; 21:34

Buxaresta Romanyayê

13. Mirovo, xweliyo, xwelîsero!

Xwedao mîremîrano, şahîñşaho! Minetdar im bi nasîna Te
Mirovhebîn Tu yî; eşq, aşiq û maşûqan şaş kiriye armanç!
Gelhebîn Tu yî, gelo bawermendan çima pejirandiye bac?
Pergalhebîn Tu yî, îcar çima serweran ferz kiriye xerac?
Gerdûnhebîn Tu yî, lêgerîna stêrkan çawan bûye bêrewac?
Xwediyê erş û lewhê Tu yî, ma cîhanê naqelîne text û tac?
Armanca raman, biryar û tevgeran heke ne Tu bî
heke alîkarê hizira rizgariya gel û welêt ne Tu bî,
mebesta civînên rojane û şêwrên şevane ne Tu bî,
serwerê dîwanên mîran û eywanên giregiran ne Tu bî,
çaresazê arîşeyên aloz û dermansazê birînên kurmî ne Tu bî,
çavkaniya hedûra li ser zikekî têt û yekî birçî bi çavên deliyayî ne Tu bî,
ez ê çi bikim vî termî
ku peykerê rokirî bêyî pifa giyanê Te tenê diçinge
wekî golika zêrîn a Samiriyî bi hûfîna bayî tenê dibore?

Ey Xwedayê bêkêmasî, te çêkir masî bi dasî!
 Te mirov kir awêneya gerdûnê bi kurtasî,
 lê wî ji bîr kir kan û kanzaya xwe.
 Îcar maye li ser milê min belengazî,
 çend risteyan birêsim bi tengenefesî
 û ji ruhê zanistê hilmekê berdim hinav û hişên xesî:
*"Xwedê ji erdê hişk-nerm û zivir-narîn nimûne bijartin;
 xweliyên şor û şirîn jî li wan zêdekirin û neawartin.
 Paşê avek li wan reşand, ew li hev xistin û têkel kirin;
 piştî ew pêkhatiya xweliyan şileşil tevda û stra,
 heta ku vegeriya heriyeye ciqnaq ew ax hasil kirin.
 Wî Zatê bêkêmasî peykerek ro kir ji vê ciqnaqa vîrçoqî;
 endam, movik û beşên pêwist li cendêk belav kirin.
 Peykerê duristkirî ziwa kir Wî, heta ku şidiya;
 heta demeke jimartî û maweyeke diyarkirî
 rawestiya peyker û ewqasî hişk bû ku diçingiya.
 Gava arasteyî vî cendekî kir pifek ji giyanê Xwe,
 termê bêgiyan bi tehrê mirovê zindî rabû ser xwe;
 êdî wî mirovê ji xweliyê afirandî
 dikaribû bi hêza bînahiyê derdorê bimeyzîne,
 bi hizirên xwe biryar û tevgeran ragihîne,
 endamên xwe li gorî pêdiviyê bixebitîne,
 amrazên xwe hilde, dayne, bibe û bîne.
 Êdî wî mirovê bi zanyarî û agehiyan afirandî
 dikaribû rastî û çewtiyê ji hev veqetîne;
 dikaribû çêj, bêhn, reng û cureyan ji hev derxîne.
 Ey mirovê ku hevîrê wî xweliyên cihêreng in!
 Surişta te têkel e bi qasî ciyawaziya kanzayan;
 loma carinan hişk, zivir û ziwa yî
 loma carinan nerm, narîn û şilawa yî.
 Ji ber ku kanzayên têkel dihewîne xwezaya te,
 navbera paran dikelijînin hevpariyên pêkhatyê,
 lê pêkhatyên dijber paran dikişînin ber bi dijayetiyê
 û li nîveka cureyên kanzayan aloziyê diweşînin.
 Mirovo!
 Ji ber ku kanzayên têkel dihewîne xwezaya te:
 geh germ î, dilgerm î, xwîngerm î
 geh sar î, dilsar î, rûsar î, xwînsar î
 geh nazik î, diltenik î, kêfxweş î
 geh serkêş î, serhişk î, cirnexweş î.
 Ev e çîroka afirandina te
 ev e dîroka şandina te
 û ev e pênaseya te
 mirovo, xweliyo, xwelîsero!"*

24.10.2023; 21:05
 Buxaresta Romanyayê

14. Serî şevê bihustek ber bi erşê ezîm

Li hevîrê suriştta xwe ya rengîn temaşe dikim îşev,
temtêla wî ya lihevhatî û dijraber berawird dikim zehf;
min dil heye bi pifa Te ya xwedayî bimeyînim risteyê,
lê bîzê min digere li hevake hemkuf ku kerixiye ji miqarneyê,
han dide min ku biçînim çend simil geniman ji bo savar û riştayê,
destê xwe li çend belgan digerîne ku veşêre dewsên şerma me,
serê miswakekê dicû û dide min ku bêhna dara qedexe were ji devên me.

Nizanim îro min çi kir û çawan êvar bi ser xwe da anî;
çi nepakî kirin û kîjan qencî li hebana karpêkan danî.
Bi berbangê re şiyar bûm ji xewa tebatê,
divê li xwe mikur bêm ku keleşêran ez şermezar kirim bi xefletê,
lewre min fenanî mirîşkeke birçî ya li pey hebên gilgilan kaşbûyî
(ji bêşermiyê, di bin çavdêriya Xwedê de û bi ruhekî xewarekî têkçûyî)
nimêjeke sixtopixto ya durekatî radest kir firîştayê qenciyan.
Piştî min bi qeyxaneyêke duhêkî taştêyek gemirand
û ber bi kargehê çûm ku biqilqilim heta saet diduyan.
Piştî saetên kar û xebatê vegeriya malê,
bi qeylûleyêke erebî vehêsiyam
û xewneke beletewş ez hişyar kirim ji bo nimêjê.
Hêjayî gotinê ye ku vê carê
min keleşêrên filehan şermezar kirin
seba jibîrkirina dua û nimêjê;
ji ber ku min Xwedê anî bîra xwe
dema ku filehan dinoşî bîreya xwe
û galegal geş dikirin li ser kêfa êvarê.

Bi êvarê re rûniştim ser textê komputerê
û ev helbest gerand di hişê xwe de
bi berpisiyariya mîrê ku derdikeve pêşberî gel bi tacê.
Ez bi helbestê hesabê roja xwe digirim
û dema berteka hêrsê nîşan bidim
dev û dest berdidim ji helbestê
wekî ku jimaryarê rikhatî bi piştta dêst
deverûyî dike çortika xwe ya kevneşopî.
Helbest carinan min pîr dike û carinan xort;
dema ku min vedigerîne xortekî çavbelek î keşxe
bejna min a zirav a tîtalî mîna sipingdarekê çik rast dike,
simbêla min a qeytanî li ber kepûyê eyloyî serxelek badide,
temorîka min ji ser nehtika pehn a vekirî diavêje ser piştê,
bendên pexşanê ji kurtikê sîngê min î bişkokvekirî dadiweşin
û hestên bêhesp min diajon risteyên peyar û pêxasan.
Lewre xwe li sofîtî û derwêşiyê datînim
bêyî ku ji dêş, çilexane û postê xwe veqetim
bi hêviya dîdara mirovên bi meyl û mezheba xwe.

Gava dibêjim mirov, ez tîm bîra xwe;

heyirî û hijmekar dimînim li ber vî heyberê danisqe.
Ev heyberê ku navê wî Adem e û ji nifşa wî re
benîadem an jî ademîzad jî tê gotin;
ew ê ku Xwedê milyaket civandin bi gaziyekê
û seba wî afirandiyê hînkirî-perwerdekirî
-seba wî emanetê li ba wan xwedîkirî-
ezmûn û şîret kirin ev fermanber bi daxwarin û sicdeyê.
Ew ê ku Iblîsî nepejirand û layiq nedît ji bo serweriyê;
ew Iblîsê ku ji Ademî re zêde dît sicdeya pîrozbahiyê.
Gava Xwedê ferman kir *"ji bo Ademî biçine sicdeyê!"*,
reha wî ya regezperest hilpingirî,
xwe siparte serhildanê û engirî,
bêbextiyê jê stand hişmendî
xwe qure kir, xwe mezintir dî,
ji ber ku hevîrtirşkê Ademî heriyekê hişk bû, ber bi jêr dirijiya,
ji ber ku haveynê Iblîsî agirekî xas bû, ber bi esmên difûriya.
Lewre Xwedê mawe û mohletek daye serhildêr Iblîsî,
da ku bêceza nemîne, tol û evezê bistîne ji vî nehs û teresî.
Lewre gava dibêjim mirov, ez tîm bîra xwe;
digel têkoşîna bênavber a li dijî Iblîsî tîm ser xwe.
Lewre xwebixwe serî şevê hesabê xwe digirim
ku qe nebe bi qasî bihustekê nêzikî Xwedê bim.

25.10.2023; 23:31
Buxaresta Romanyayê

15. Nivîsandin berteka bêdengiyê ye

Nîvê şevê ye, min diajo nivîsandinê raman
û her çiqasî pêwîst neke ku mirov zêde biaxive jî,
lê jiyan çemekî herikbar e li pêşiya Talûtî;
divê ez jî bi baldarî jê bibihurim,
bi amadebaşî derkevim pêşberî Calûtî,
terazûyekê daynim navbera şopandina herkê
û kudandina bihurînê
roja ezmûnê.

Îşev ramanek diajo min ber bi nivîsandinê;
xuya ye ku ev raman dê min vegeirîne bûyînê,
ango çi bihizirim, ez ê vegeirim çalakê wê ramanê.
Ji ber ku kesayeta bijarte li xwe vedigere,
nekes dibe bar û xeyd li ser stûyê kesên din
û siberoj rengvedaneke ramana îroyîn e.

Ramana îşevîn min diajo nivîsandinê,
nivîsandin min li hespê risteyan siwar dike

û hîrehîra hespê beza dîde jibîrkin
bê ka kê çi dibêje derbarê min de.
Ji ber ku êriş, çêr û dijûn
asta bilindahiya sê aliyan dipîve:
aliyek mafdar e, palpişt li stûneke rûmetê ye û bihedar e
aliyek ne dadwer e, qelsiya xwe bi nebaşiyê vedişêre û xedar e
aliyek beşdar e û li gorî bertekên xwe temaşevan an jî dadwer e.

Ramana îşevîn han dîde nivistinê jî,
dibêje min ku gava serê xwe datîni ser balîfî,
bi hizra rizgariya welatê dilî
û bi hêviya azadiya mêjjiyî
çav li xewê veke;
xew gerdûneke bêsînor e ji bo xewnan
û di xewnan de mirov tenê bendeyê Xwedê ye.

28.10.2023; 23:46
Buxaresta Romanyayê

16. Serxwebûn ji bendeyan û bendetî ji bo Xwedê

Nîveşeveke zîz a biyanistanê ye niha
û geh geh dengê serxweş û serkêşan tê bihîstin
li derve, li kolanê, li xanmanên hevsi;
ji dûr ve çirayek ronahî û germahiyê belav dike
perperok û mêşan kaşî dora xwe dike
û gotineke pêşiyar tîne bîra mirovî:
"Kesek ji ber agirê xweş nareve."

Dengê çend canikên nazenîn
xewa min a avis bi xewnan diherimîne;
diyar e ku rojbûnekê pîroz dîkin,
çend rêzên şên ên lihevhatî dubare dîkin,
fehmdarî ye ji hevokên wan ên velezandî
ku sîçe û sukûmên wan dîkenin
wekî peyameke li pey peyamê.
Lê ez vedigerim ramanên xwe;
sernivişta xwe ya hilikî dimêjînim
li kuncêkî rewneqdar î hişê xwe
li ber maka zanistê û tecrubeyên sofîgeriyê
û serxwebûna xwe radigihînim ji hemû hevrikan
bi bendetî û perestina xwe ya ji bo Xwedê.

29.10.2023; 00:17
Buxaresta Romanyayê

17. Cendek mişe ne

Duh bihurîm ji goştfiroşekî
û min dît ku cendek mişe ne,
lê gava vegeriyam kolan û civakê
pê hesiyam ku dilên xwînşirîn kit kit hene.

Hey cendeko, hey teralê Bexdayê!
Te navê baş û giyanê geş avête ber sur û sermayê!
Tu nehatî şêwr, civat û rayê;
te xwe siparte velezan, zikmizdan û rizînê
bêyî ku bêyî ber dergehê dilî
bi amadebaşiyêke sofiyane
û mêjyî bihêvişînî riya merdane.

Cendeko, mirovên gewre dirêsin ramanan,
kesên ji rêzê bi mebesta xwe dikine rêzê her tiştî
û xîretsist hertim vedigijgijînî hinêkan;
gava te ez kirim rêza mêjîstan,
mêjyê xîretkêş jixweber liviya
bi riya berdestik û berdevkan
-ango bi alîkariya endamên din ên rêkxistî-
peyam û hişyarî şandin dilê zindî.

Îro bi gazindên dilê xwe dihesim cendeko,
ne aferîn ji te re, ne xelat ne jî şabaş;
ez ê bi ramanekê te hişyar bikim
ji xewa hingûrê ya çendî çend salî
wekî ku tu rêç dikî dilê bengîn
bi gotinekê ji ser serê xwe.
Di dawiya dawîn de
û di kutahiya kutasiyan de
tu ne hevta û hemkufê dilê zindî yî,
bihayê te du pûlên qelp in gava ji şîretê westiyayî,
û tu dê nikaribî bi tu awayî
berek û binemala wî bilewitînî.

Hay jê hebe cendeko,
dil endamekî xav û tenik e;
bi duristî û qencyê tê mizdanê,
bi çirizî û nebaşiyê tê quncirandin.

29.10.2023; 20:46
Buxaresta Romanyayê

18. Hişyariyek ji bo dilê hişmend

Ey dil, pizîşkan navê te daniye pompeya xwînê;
lê min cuda nas kirî tu, dema ku xwe spart hizirînê.
Min ji qewareya ayetan înc kir ev yek
û piştî min ceriband li ser te qinaetek.
Xwîn û mêjî berdestiyên te ne her wiha,
nema dixebitin ew, gava tu rawestiyayî,
lê gava tu bişixulî, ew rawestin jî tu zindî yî.

Dizanim ku Iblîs hez nake ji vê qinaeta min,
ji ber ku wî di destpêkê de red kiriye rêzgirtina min,
ne kêfa wî bi min re tê ne jî berê hez kiriye ji bavê min.

Ma nabînî ku Xwedê Iblîs qewart ji dîwanê,
dema ku pileya ezabê heq kir roja imtihanê;
Xwedê mohlet dayê heta heşir-meydanê,
xezebeke sermedî lê barand
û jimart saet û deqeyên ku danê.

Ey dil, tu jena xwe bidomîne,
hişê min ê weswesok bi vîn û evînê bitewlîne
û toqa lehnetê li stûyê gerewê êgir biedlîne.

05.11.2023; 20:46
Buxaresta Romanyayê

19. Her li ku kiz e, mêşan li dorê vizeviz e dilo!

Gazî giregirên welatê min bike dilo yeman
Paytextê cendekê min tu yî!
Bila mêjî fermanê bide dest û çavan
û raspardeya seremergê bide nivîsandin bi wan.
Şêwirmend û nojdaran necivîne,
dermanên birîn û avêşan nekelîne,
û heke bi ya min dikî, riyêke din biceribîne;
wekî mînak: xatir ji kerb, kul û birînan bixwaze,
wekî pezkoviyekê xwe ji pêpalê pêpalreşan biparêze,
û nehêle ku kefik û efûng bigihêje wijdana te ya xebathez.
Ji ber ku gava kevikê da dil û hinavan
kefozikî dibe xwediyê kiryar û biryaran.

Heke ji min bipirsî hez bike û evîndar be!
Ka carekê jî bi ya min bike
û li torinekî hespan siwar be;
derkeve rav û nêçîra bêdengiya xwezayê,
guh bidêre dengê meş û pêşveçûnê,
çingecînga nalên hespî
şingecînga piyên xwe yên li zengiyê
û kirmekirm-hûfehûfa wî bibihîze,
aha wê hingê tu dê bihêvosî
ku nêçîr û geşt û gerên çiyayî
ne rahênanên şeran in,
lê belavkirina belavoke aşitiyê ne
li civakeke ku rencberiya wijdanê dike.

Dilocan, tu ne zeryayeke tûre yî
ku li ser û ber hev re pêlan vedî!
Tu rihdanspiyê tevahiya termekî mirî yî;
qalibê te bi pîvaneke qeşeng hate rokirin
û ji Zatê Xwedayî bayekî zindî li te hate pifkirin
da ku jiyanekê danisqe bijiyî li bihuşta rengîn
da ku nekevî teleya Iblîsî li ser quçilê dareke qedexe
û da ku riyekê çareseriyê peyda bikî li dijî qir û wehşetê.
Belê dilo, divê li hişê xwe bişêwirî
gava endamekî got kurt û yê din got dirêj;
lê tu xwe biqurêfe ser wijdanê gava didî dû hawariyê,
xasma gava neyar Iblîso ji bo dewsnîşandanê pişt sparte Kevirê Reş,
li Yemenê dêrek bi artêşa filan da jenandin û fîtande Ebreheyê hebeş
Ebû Rexalê ereb bi xatirê gurzek pûşê zikan û piştmişdanekê kire ceşş
tengî, tehlî û nedariyê sext û dijwar rûda li dora Mala Xwedê ya ku tu yî
û pîrejinekê devê çîrdirêjan girêda bi zengilê gotinekê:
"her li ku kiz e, mêşan li dorê vizeviz e".

12.11.2023; 20:10
Buxaresta Romanyayê

20. Mirin rêwîtiyek e sofî

Şev li niviyê derbas nebûye sofî;
gava du par çûn û parek ma, ji nava nivînan bifizire
bila xew nekeve çavên te yên ji gunehan têrbûyî,
niyêta xwe wekî biryareke rasteqîn bîne,
destnimêjeke xweparastinê wergire,
cil û bergên bendetiyê li xwe werke,
kolozê rijdiyê dayne serê xwe yê li deverine dereke
destmal û rişiyên nefspiçûkiyê li dorê bialîne

li nimêjgehe xakîn pêxwas raweste,
bi girjî tekbîreke xweşûştinê hilke,
û li hafa Zatê Xwedayî bihilmije ast bi ast.

Mirin rêwîtiyek e sofî,
çarixên xwe ji mêş ve amade ke;
bendçarixan pak girêdê li dora geh û paniyan
û şûtika piştê berk bialîne ji bo xencereke şeytankuj.
Tîr û kewanê te ne def û ney û zikrên cizbeyê sofî;
bila tîrdanka te mişt tijî bend û beytên wefayê bin,
saw û sehma nivistinê gurzê ristemî bin li bin belegoşa te
hebana nê ji keda te ya helal dagirtî bin,
hêdîka deriyê lavahiyan veke û li hafê raweste.
Li dorberê binêre ku rewş û berhema te ye,
bi çavên ewrayî li erşê evra binêre ku mebesta te ye,
û nîveka esmên biqelişîne li ser piştê boraqê kizirînê.
Li pey xwe nenihêre,
bila zeryayên pîrpêl vekîşin, tel û qiloçan bidine hev!
Li dorhêla xwe temaşe neke,
bila bêsilav ji te derbas nebin kerametên dostan.

12.11.2023; 21:25
Buxaresta Romanyayê

21. Serpêhatiya mirovên pêşîn

Xwedayê pak û bêkêmasî
dê û bavên me danîn jîngehekê bêçikûsî,
dabîn kirin jê re pêwistiyên jiyane,
ewle kirin tax û baxê wan
ji şetele û teşqeleyan,
ew hişyar kirin ji Iblîsî,
ew serwext kirin ji neyartiya vî pîsî;
lê dijmin nas nakin nivistinê,
amade ne ji bo her keysgirtinê,
û bi taybetî gava mirov ji bîr bike mirinê.
Karê dijminan ev e:
gava bigihêjî şûneke aram
û bikevî nava civakeke ham û tam,
ew ê biryardariya te bigidgidîne heta ku radest bî dudiliyê,
ew ê vîndariya te bihejhejîne heta ku bikevî paşila lawaziyê,
ew ê te bireqisîne bi kêfxweşiyê heta ku fêr bî newêrekiyê,
ew ê te wisan bixalifîne û bixapîne ku venegerî poşmaniyê.
Lê belê Iblîs ji bîr dike hertim
ku Xwedê xudanê her kiryarê ye
û kar û barê mirovî bi destûra Wî ye

û ne bi vîn û biryarê ye.

Piştî ku dê û bavê me xapiyan,
Xwedayê mihrivan û dilovan
li wan bîrokeyan hate rehmêtê,
riya veger û tobeyê nîşan da
û ew rizgarkirin ji zorî û zehmetê;
roja ku hînî mêrî kir watedarkirina bêjeyê
roja ku hînî jina wî kir parastina wateyê.
Ji ayet û hedîsan diyar e
ku telqîna pêşîn hatiye ji zindiyan re
û peyveke rehmêt û piyariyê ye;
her wiha telqîna paşîn dêlindêzeke gorkirinê ye
bibîrxistinek e ji bo miriyê bergor
û bîranîna bawerî û şahidiyê ye.
Lê belê êdî tiştê bû, çû
û divê wan nedaya dû;
êdî wan ê xwe nas bikira bi şêwr û lêkolînê,
êdî wan ê xweza nas bikira bi ger û pişkinînê,
êdî wan ê Xwedê nas bikira bi bawerî û yeqînê.
Ew ê qayîl bibûna bi welatê ezmûnan
sernivişta xwe bişopanda bi ceribandinan
û li hev zêde bibûna ji bo berxwedan û têkbinê.
Ew ê razî nebûna ji bilî serkeftinê,
bêhêvî nebûna ji ketin û şaşîkirinê
û vegeriyana bihuşta xwezindîkirinê
bi xwenasî, xwezanasî û Xwedanasîyê.

16.11.2023; 22:50
Buxaresta Romanyayê

22. Li ser şopa dê û bavan

Li gundê me
dema ku ez di zardankê de dijiyam,
piştî bi ajalên pizdankan dihesiyam
û bi kakilên nava qalikan dibiliyam,
peyv û hevok hebûn;
lê çîrok û serpêhatiyên wan tunebûn
û tunebûnê ez pekandim nava liv û tevgerê.
Pêşîya pêşîn û piştî sî û sê salên ji jiyê jimartî
min navê xwe nivîsand li xwendîngeheke kurdî,
piştî amade kir ferhengokeke destan a kurdî bi kurdî,
wate da şanzdeh hezar peyvên li nava kurdan zindî
û pif kire ruhê hevokê da ku bihuşt were wî gundî.

Wekî dê û bavê me yên pêşîn,
ji bîr kir min jî hişyariya darîn;
min tehm kir mêweya baxê kurmanciyê,
hatim qewartin û daketim deşta parsiya dêrîn.
Min li Deşta Kêvir şopên ereban dîtin ku pêxas nedigeriyan,
ji kîsê kurd û aryayîyan çiftexas li xwe dikirin û bi şaşikan digeriyan.
Derketim Xoresana Ellahmezarê,
bi ireira dengên tatarî û gorên békêl ên ariyan aliyam;
daketim Qesra Şirînê bi cil û bergên rûsî yên zivistanî,
lê hewa germ bû li wir û li ber siha Perwîzî vehêsiyam.

Wekî dê û bavê me meger,
min jî bi bîr anî abal û veqer;
lewre veqeriyam Kurdistanê bi zanistan,
zanist rave kirin digel naverok û pêristan,
nezanî bi cih kir li şûna Iblîsî
şerekî bêdawî meşand bêdexesî.
Min şik û gumanên xwe firotin bi rastî û yeqînê,
mêjîstî û dilsistî guhartin bi evîn, biryar û vînê,
şahiyên neyaran têk birin şîret û şînen xîretkêşiyê,
şopandina fermanên wan betal kir bi exlaqê poşmaniyê;
êdî amade me, bimehde me û bi dîroka xwe ne serhevde me.
Êdî peyvnameyê min heye li hafa Yezdanî,
êdî daxwaznameyê min heye ji dîwana cîhanî,
li min veqerînin welatê min ê tijî av û çem û kanî,
ez ji hemû ezmûnên we bihurîm û gihîştim mirovahiyê,
û ez bi hemû hêza xwe dixwazim zindîbûna li tenahiyê.
Bihêlin, ez biçim: geh li pey dirûşma "jin-jîyan-azadî"yê jî bibezim.
De rabin, em biçin: rêwiyê doza "mêr-mayîn/mirin-mîrekî"yê ez im.

17.11.2023; 20:35
Buxaresta Romanyayê

23. Li pey şopa rênasekî

Gava mirov zarok be, rênasê herî zana dê û bav in;
piştî xwişk û bira, bavî û bavza, dayî û dayza jî lê zêde dibin.
Bêguman cînar û nasên malê jî riyan nîşan didin,
lê belê kes bi qasî dê û bavan dilsax û dilsoz nabin.

Gava zarok diçe dibistanê yan jî dest pê dike hînbûna quranê,
mamoste û mela rênasên wî yên herî zana ne li rûkalê cîhanê;
ji ber ku dê û bav zarokî radestî pileyê ji xwe bilindtir dikan,
êdî dê-bav bi xwe jî radest dibin li pirtûkên mizgeft û dibistanê.

Gava dibistan û xwendina medreseyê diqede, bel dibe leşkerî;

dê û bav ciwanê xwe dişînin biryargehekê da ku bibe perwerî.
Gava vedigere ciwan, jê re hevserokê û ji xwe re bûkekê digerin;
piştî demekê wî cihê dîkin ji malê, yan dibe camêr yan jî derdeserî.

Gava dibistanê kuta dîkin keçên xama, li hev rêz dibin xwezgîn;
dê û bav xamayên xwe didin şûyên hemkuf û li malê dibe mizgîn.
Gava keça şûkirî tê zeyîtiyê yan ducanî dibe, per û baskên wê şî dibin;
roj tê ku ew jî dest bi dêtî-bavtiyê dîkin bi şêwazekî dereng yan lezgîn.

Çerxa jiyanê wiha ye, mirov tîn û diçin çî bi xêran û çî bi gunehan;
lê mirovên xwenas, xwezanas û xwedanas digerin li pey rênasan.
Hinek şêx yan melayekî digirin, hinek hildibijêrin serok û pêşengan;
lê di rastiyê de her kes li rênasekî jîr digere, çî pak be û çî bêwijdan.

Xwedayê pak û bêkêmasî ev pêdiviya mirovî jî dabîn kiriye;
ji nava bendeyan kesê herî qenc wekî pêxember hinartiye,
her wiha pirtûkek daye wî qasidî yan jî fermanek ragihandiye,
bi vî awayî mirovahî ji riya rast û rûgeha eşkere bêpar nehiştiye.

Roj hatiye kêmbûye hejmara pêxemberan, pir bûne derewbêj
li dîwanan zana nemane, nezan derketine ser dikê wekî dengbêj;
lê dîsan zanyariyên kêmnas hebûne, şop û berate mane ji mêj,
agehî belav bûne ku pêxemberekî dawîn dê were ji nifşa Qurêş.

Hinek dibêjin Kûrûşê aryayîyan û Qureyşê ereban heman kes e;
lê ev angaştek e, ji bo pejirandinê tenê delîl û birhan bes e.
Her ji kîjan neteweyî be jî, li Erebistanê reh berdaye dara wî,
pêxemberê dawîn bi rênasa bijarte -quranê- hatiye ji nifşa wî.

18.11.2023; 22:26
Buxaresta Romanyayê

24. Plana 24 saetên rojekê

Carinan dihizirim gelo dikarim
plana bîst û çar saetên rojekê dagirim;
li gorî bernameya xwe ya nivîsandî,
rojek ji rojên temên bibihurînim.
Dinihêrim ku gelekî dijwar e ji bo kurdekî,
li gorî plan û bernameyan biserxistina karekî.
Ji ber ku her kurdê kurdîziman
-wihareng her kurdê ku doza wî kurdman e-
di bin pest û fişaran de dihenciqe,
li ser sêleke sincirî dibirije
û ji ber mafên xwe yên suriştî
li nava ezmûneke bêwate dibihuje.

Diyar e ku plankirina bîst û çar saetan
ewqasî ne sext û zor e ji bo kurdekî,
lê barê serbar ew derd e
ku sebr û hedana wî dibirrin
sedan kul û derdên nehêja.
Min bala xwe da gotinên Pîr Heyderê Haşimî
mêrê Betûlê û bavê du şepalên bihuştê,
mîrê bawermendan û hêmaya rewîştê,
ê ku tu carî netewiya li ber lêmiştê;
li ber awêneya cenabê wî
min bîst û çar saetên rojê pareve kirin ser şeşan,
li serê her beşê danî şîreteke wî wekî navnîşan
û tu dibêjî xwedêjêrazî dermansazek e ji bo êşan:

"Mirov zarokên cîhanê ne, ji bo hezkirina dayikê kes nayê şermezarkirin."

"Kêvir biavêjin aliyê ku jê hatiye, nepakî bi heman nepakiyê radiwestin."

"Hevrik ne tenê hêzdar û xurt in, qelsiyên jî dihewînin, wan bi kar bînin."

"Kesê kesan dimire, dikare binive; lê nikare binive, ê ku malê wî talan kirin."

"Pêxemberê te wergêrê hişê te ye, pirtûka te herî qenc te dide naskirin."

"Xîretkêş bênamûsiyê nake, zêrevanê mirovî temenek e ku hatiye jimartin."

20.11.2023; 22:12

Buxaresta Romanyayê

25. Jidil

Lo mîro, mîrê cendekê nepixandî bi pifeke xwedayî
Wey dilo, Xwedê xerab ke wî dilê bêdil,
dilê fenanî gayekî kapkirî li ser tehtê şil,
notla kirasekî teng î tol î bi dirûna çavê çil,
mîna hişkedarê ku qewartine şalûl û bilbil
û li nîveka xasbêxçe çilmisandiye sosin û gul.
Gava dilê ezîz jidil be,
tûrê parsê ne li mil e,
pars jê re şerm û zul e,
li nava duwanzdeh diwalên kafiristanê ne xafil e;
ew ê şîret û hikmetê verêje,
ew ê rastî û duristiyê vebêje.
Lê gava tûrê mirovî ji qenciyê re qul be,
ew li ber dîwarê bendeyan xûl e;
xurê wî keriyek nanê bêpûl e,
bi zikekî tijî minet û azar û kul e.
Gava dilê mirovî ne jidil be,
berseriya wî kevirê tîştîşî ye,
serraxa wî gûniyê pîjpîjî ye,

binraxa wî postê jûjî ye,
di dêrisê malan de bihujiye ew dil.

Ê miro, ê dilo! Sibe ye, Bazîd e, xweş Bazîd e,
avên çeman û kaniyan bi ser me de xulexul in,
bi xêra zêrezêra merî û heywanan çil û çiya şil in.

Heyla şepalê, weyla şêrbavê!

Te ez vejandime bi awirê çavan,
te ez êwirandime bi qinyatê dilan
û te ez spartime keda dest û milan.

Ez ê ji Bazîda Jorîn dadiketime Bazîda Jêrîn;
min dît zeriyeke li ser riya min rawestiyaye û li piyan e,
torineke kurmanç e, porkej û çavhingivîn e, ne esmera eceman e,
bi sura berbangê re hişyar e, nêtnimêj e, ne terala Bexdaya ereban e,
min dît yeke bejnzirav e, nexwariye hopê heram,
ji tirsaxwedê giriyane her du çavên killkirî,
kilê çavan bi hêsiyan riyeye şortikşortikî vekirî,
laçika spî û hêratiya reş veşartine biskên têlkirî,
çepil dirêj in bi dayîna xêr û sedeqeyên terxankirî
keja porî bi guliyên hûnandî ye, ne ji qismê qaçîkirî,
navika qendîlkî li bin tûmên naxuyê, ne bi zorê zotkirî,
rûyê qerqas nişana gerdenê, gerdenzer e, zerê sîqalkirî,
cotê solan bênalçe ne, bendesol çeperast ji hev derbaskirî,
bi duayê şevder e, radestî nimêjê dibe mîna belçê ji dara payîzê qutkirî,
li ser rûpelên quranê dimilmile mîna cihûyê li ber Dîwarê Girîne niyazkirî,
heke dest biavêjim nava zerguliyên, dê bikewîne birînên min bi şîretên şekirî,
dêmen ji sorê medî bi terazûya hestên min dê veşerî hewirmişê hê nermkirî,
şemala helbesta min dê bibin xal û xetên gerdenê, guharên guhên guhdarkirî.
Gelî heval û hogirino, dev ji me biqerin, min çi nehvirandibe guhên vê şepalê
ji we re ne xem-xiyal e, dem ne dema kîn û rik e, bihêlin ku sermest kim hevalê.

Ax lê kurdê, bi sura sibehê re bêhna bayê kur li çar aliyan çeperast digimîne;
Demekê ez diçûme kar û xebatê, min didît yeke bejnzirav a çepildirêj a por kej e,
ew navqendîl a gerdenzer mîna pizîşkekî pispore ji wê de tê û perçemkî dihejheje,
çenteyekî çermîn li dêst, derzî-dermanên hemî derd û kulên min tê de rêz bi rêz e,
Heyla şepalê, weyla şêrbavê!

Ma tu çi dizanî ku heft salên min li xwendegehan temam bûne,
min li hucreyên dêş û mizgeftan pirtûkên rêzê gişk xwendine,
min çendî çend keçên duşîze ji xewn-xeyalên xwe qewartine,
ên qolê zêran li sêrî, gopalê zîvîn li destan bervemal hinartine,
xatir xwestiye ji xamayên ku keriyên pezê sîs li bêriyan dotine,
min rojekê mala xwe bi heça keçan xera nekiriye,
çav bernedaye jin-bûkên xelqê, wijdan kor nekiriye,
kilîta reş li derê dil nexistiye, îmana xwe çol nekiriye,
ka min ji kîjan bendeyê pirsîye bê ka ezeb e yan şû kiriyê?
Keçê, bextewarê, were, derê bêbextiyên vemeke!
Şûnpê û şûntilkên me li ser helaliyê tevlihev ke!
Şeva îşevîn neşkîne dilê min î ku cam û camekan e;
şûşeya dilê gava şikest, mîna deriyê bê zirze û eman e.
De Xwedê xerab ke wî dilê bêdil,
dilê fenanî gayekî kapkirî li ser tehtê şil,
notla kirasekî teng î tol î bi dirûna çavê çil,

mîna hişkedar ku qewartine şalûl û bilbil
û li nîveka xasbêxçe çilmisandiye sosin û gul.
Gava dilê ezîz jidil be,
tûrê parsê ne li mil e,
pars jê re şerm û zul e,
li nava duwanzdeh diwalên kafiristanê ne xafil e;
ew ê şîret û hikmetê verêje,
ew ê rastî û duristiyê vebêje.
Lê gava tûrê mirovî ji qencyê re qul be,
ew li ber dîwarê bendeyan xûl e;
xurê wî keriyek nanê bêpûl e,
bi zikekî tijî minet û azar û kul e.
Gava dilê mirovî ne jidil be,
berseriya wî kevirê tîştîşî ye,
serraxa wî gûniyê pîjpîjî ye,
binraxa wî postê jûjî ye,
li ser peynê gunehan geviziye ew dil.

12.12.2023; 05:19
Bazîd

26. Li bawermendekî digirim badilhewa

Şeveke zîz e,
û li hundirê hişê min bayekî gumrah vîzevîz e.
Xwedao! Dikim destnimêjekê bigirim
û bêgazind lavahiyan li Te bikim,
lê zimanê min bênarkoz ditevize.
Ayeta dawîn a sûreya Duhayê dadiliqe hişê min
ku Te digote pêxwemberê Xwe:
"Biaxive û ragihîne ku çi nimet daye te Min."

Sîpas û hezar sîpas...
Ma ev zimanê min çi nimetek e
û min çawan ji bîr kiribû
ev ayeta hezar û çarsed û çendek salî?
Dîsan sipasiyên bêhejmar
ku ziman bi xwe nimetek e.

"Ez li kîjan bihuştê bûm?" min pirsî,
mîna hişyarbûyiyê li çolistanê bêserûber;
ne Tu, lê pêxwemberê Te bersivê dide:
"Di bin piyên dayikan de ye bihuşt."
Bi bihîstina vê gotinê hindik mabû
ku min xwe dikuşt di ber piyên dayika xwe de.

*"Kîjan şeytanî hînî min kir ev zimanên biyanî
û ez çima rût û tazî digêrim ji vî zimanî
ku diya min fêrî min kiribû bi fermaneke esmanî?"*
Êdî pêwîst nake ku li benda bersivê rawestim;
ji ber ku fehmdarî ye:
hatiye serê min evdalî
a ku hatiye serê bapîrê min î ewilî.

Li vê tarawgehê tenê me,
li hevsûc Hewayê digêrim,
nizanim ew sirgûna kîjan erdnîgariyê ye
û ew jî hîç nizane
ku ez çendîn sal in peyvan berhev dikim.
Soz û peymanî Xwedê heye
ku gava peyvan berhev bikim,
Ew ê jî tobeya min bipejirîne
û min bi efûyeke giştî
ber bi bihuşta li bin piyên dayikê hilfirîne.

Şeveke zîz e,
û li kefçîka dilê min jeneke bextewariyê dilîze;
ez êdî bi xwe bawer dikim.
Wisane, ez bawermendê pêşîn im
ku li vê tarawgehê peyvan dirêsim
û bi gewlazên risteyan vedihêsim
gava wan berhemên komkirî ji deriyên
fenanî tobeyekê diavêjim stûyê xwe.

03.01.2024; 04:01
Bazîd

27. Neynika dilê xwenas

Wan rojên han gote min
kurdekî xwenas
û qaşo Xwedênenas:
*"Hemû kurdên nekurdîziman sextekar in,
aha ev kurdên sexte gişk qurbana te bin!"*
gava min nusxeyeke pirtûka xwe jê re şandibû
ku navê wê *"Antropolojiya kurd, kurdî û Kurdistanê"* bû.
Bêguman dilê min nepejirand
ku kesek bibe qurbana min
li welatê ku hemû kes dibin qurbana hin kesan;
lê dîsan jî dibêjim: *"Çi nimet e ziman!"*

03.01.2024; 04:16
Bazîd